

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

PENTEK, 1931. JULIUS 3.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 145. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE

Megnyugtató

nyilatkozatok, pénzügyminiszeri közlemények, jegybanki cáfolatok és hivatalos kijelentések születnek, melyeknek célja a pénzpiac idegességét csökkenteni. Sajnos, erre az idegességre minden oka megvan a nagyközönségnek. Annak a nagyközönségnek, mely megtakarított filléreit abban a biztos tudatban viszi a bankba, hogy ez a pénz csak akkor veszt el, ha az egész világ összedől. Akkor meg ugyis mindegy. Látja azonban ez a mélyen tisztelt betétes nagyközönség, hogy a világ ugyan nem dől össze, de azért egy szomorú nap még szomorubb reggelén arra ébred, hogy megtámadhatatlannak hitt bankja előtt lehuzva maradnak a redőnyök, a pénztár nem nyílik meg és fillérei annak a molochnak torkában vesztnek el, amelyet válság névvel is szoktak illetni. Nem szabad rossznéven venni ezt az idegességet, mert a háború, majd a békekötéseket követő idők a legalkusabb rétegét a közönségnek is megtanították, hogy az állami kötvények is értéküket veszíthetik, minden érték devalválódhatik, azok is, melyeket az állam maga garantált, hát hogyan lehetne biztonságban pénze olyan bankokban, amelyek garanciája messze mögötte marad az állam által nyújtható biztosítéknak? És hozzájárult ehhez, hogy szép számmal akadtak, akik a tisztességnél bekezdett dekonjunkturájával is visszaéltek. Láttuk, miként fogadtak el betéteket és hogyan sózták a gyantutlan kistökések nyakába részvényeiket még ma, amikor biztosan tudták, hogy másnap már beszűntetik a fizetéseket. Így láttuk összeomlani máról-holnapra olyan jóhírnévként örvendő pénzügyintézeteket, amelyek bonitása minden kétségen felül állt — a köztudatban, összeomlottak és a szegény betétes abban a balhiedelemben, hogy ebben az esetben elvesz minden pénze, féltette a vezetőik bőrét a fogházról, talán jobban, mint ők maguk. Mert hiszen ezek a vezetők tisztában voltak a közönség eme reszketésével és számos esetben erre építettek. Így azután egy egészen különleges banklekiismeret alakult ki, amely kihasználta a közönség jóhiszeműségét, naivitását és — félelmét. Ezeknek a manipulációknak egy évtizeden át való büntetlen folytatásától ideges a pénzpiac, ezért van a gyakori betétpánik és ugyancsak innen van, hogy a szegény betétes sokszor egy héten háromszor is kivieszi és betéti pénzt bankból-bankba. A részvénytőke, a vezetőik esetleges hozzájárulása és megbízhatósága egymagában nem elég, mert a szegény családoktól igazán nem lehet kívánni, hogy amandóan

figyelemmel kíséje a nemzetközi politika eseményeit, a nehéz napi munka után nekiüljön kiszámítani, milyen hatással lesz a Hoover-terv sikere az ő bankjára, vagy az ezt allimentáló külföldi pénzügyintézetre. Hiszen valóságos közgazdasági tanulmányokat kellene végeznie, mert honnan tudja a szédült betéves, hogy a Külvárosi Néptakarékpénztár affiliált intézete a

Népszövetségi Pénzügyintézetnek, amely maga is szanalásra szorul és részben ettől a szanalástól függ, hogy a jövő héten már nem kerül-e kényszermoratórium alá az ő betétjének kifizetése is. Ezekkel szemben nem sokat használnak a megnyugtató kijelentések és nyilatkozatok. Tisztességes alapokra kell fektetni egész gazdasági és közéletünket, biztosítani kell

az embereket váratlan és kellemetlen meglepetések ellen, meg kell teremteni a stabilitást minden téren, mert különben a megnyugtató nyilatkozatok otybá tűnnek, mint mikor az orvos megengedi a betegnek, hogy bármit tegyen és bármit egyen. Szegény azt hiszi, hogy tul van a veszélyen, pedig az orvos éppen akkor állapította meg, hogy menthetetlen...

A király rosszalását fejezte ki

a parlamenti vita szenvedélyes elfajulása miatt, mert ez az egyes pártokat még jobban eltávolítja egymástól

Averescu magának követeli a hatalmat

A kamara két nap előtti viharos ülése, amelynek keretében Duca és Goga hevesen összeesaptak, a politikában teljesen új helyzetet teremtett. Politikai körök beavatott helyen szerzett értesülések alapján úgy tudják, hogy a botrányokban bővelkedő kamarai ülés után az uralkodó erről az ülésről részletesen tájékoztatta magát és kimerítő módon informálódott. Arról nem szól a bukaresti híradás, hogy a királynak ki nyújtott felvilágosítást.

A Lupta azt írja, hogy a király rosszalását fejezte ki a vita szenvedélyes elfajulása miatt, amely az egyes politikai pártokat egymástól még jobban eltávolította.

Ugyancsak a Lupta és az Adeverul tegnap megjelent cikkeikben közlik, hogy ugy politikai körökben, mint igen magas helyeken jó hatást

váltott ki az, hogy Duca, Goga és Bratianu György összeesapásában, amely restaurációs visszaemlékezésben bővelkedett, a nemzeti parasztpárt józan magatartást tanúsított és teljesen semleges álláspontra helyezkedett. Az optimisták úgy vélik, hogy ezzel a magatartással a nemzeti parasztpárt helyes taktikát követett és politikai hitelét megerősítette. Tegnap Bukarestben úgy tudták, hogy az uralkodó kihallgatáson fogadta Pop Cicio István volt kamarai elnököt, aki a politikai helyzetről kívánja a királyt tájékoztatni. Pop Cicio előtt Averescu marsall jelent meg királyi kihallgatáson és nagy jelentőségűnek tartják a néppárt vezérének kihallgatása után Pop Cicio kihallgatását, akit Maniu lemondása után a nemzeti parasztpárt látható fejének tartanak. Averescu marsall audien-

ciája alkalmával emlékiratot nyújtott át az uralkodónak és abban az általános politikai helyzettel és a néppárt álláspontjával foglalkozik.

Averescu hosszasan foglalkozik Maniu Gyula visszavonulásával is és azt a megállapítást teszi, hogy azt a jelenlegi körülmények között meg lehet érteni. Az a nézete, hogy a mostani helyzetben csakis pártkormány tudja az országot vezetni. A király a liberálisokra nem bízhatja magát, tehát ez a pártkormány csakis a néppárt sorraiból kerülhet ki.

Ezt az emlékiratot Averescu már akkor nyújtotta át a királynak, amikor az izgalmas kamarai ülésről még nem tudtak.

Bukarestből érkezett újabb jelentés megállapítja, hogy a tegnapi előtti viharos kamarai üléssel a helyzet kritikussá vált. A pártok és különösen a két liberális csoport és a néppárt közötti viszony erősen kiéleződött. Abból a körülményből, hogy a kormánytöbbség semleges magatartást tanúsított az ülés során, arra következtetnek, hogy az a kartell, amelyet a kormány és a liberálisok kötöttek és amely nemcsak a választásokra, hanem a választások utáni együttműködésre vonatkozott, felbontottnak tekinthető. Ez a szakadás már legközelebb éreztetni fogja hatását.

Amennyiben a liberálisok felmondják a kormánytöbbségnek a barátságot, a következő helyzet áll elő. A kormánytöbbség szemben áll a liberálisokkal. Ez az összes politikai pártokkal, az egyes politikai pártok szintén súlyos ellentétben vannak egymással. Ma korántsem lehet még megítélni, hogy a politikai gordiusz eseménnyel ki fogja kettévágni.

Holtpontra jutnak a Hoover-terv tárgyalásai a franciák elvakult németgyűlölete miatt

Az angol sajtó előkészíti a közönséget arra, hogy a Mellon amerikai pénzügyminiszter és a francia kormány között a Hoover-terv ügyében folyó tárgyalások holtpontra jutnak. Arról is írják a lapok, hogy új moratórium-terv van készülőben, amely teljesen független lesz Franciaországtól. Az amerikai és angol lapok egészen komolyan felvetik a kérdést, hogy mit kell tenni abban az esetben, ha a mostani moratórium-terv Franciaország makacssága miatt meghiúsul. Hangsúlyozzák, hogy amennyiben Franciaország ragaszkodik hozzá, hogy a feltétel nélküli annuitásokat zavartalanul kapja meg, azokat Németország továbbra is fizesse neki, ellenben Franciaország is legyen köteles azokkal az államokkal szemben,

amelyek hitelezői, fizetési kötelezettségeit teljesíteni. Egy másik terv az, hogy Amerika, Anglia és mindazok az államok, amelyek a moratóriumhoz hozzájárulnak, nyújtsanak Németországnak és a többi bajba jutott államnak közvetlen hiteleket, amelyekkel ezek kötelezettségeiknek eleget tehetnek.

Kenness, az ismert angol közgazdász, Chikagóban előadást tartott, amelyben elismeréssel szólt Hoover elnök tervéről, azonban azt nem tartja elegendőnek a világválság végleges rendezésére. Szerinte helyesebb lenne, hogy Amerika és az érdekelt államok öt évtizedes moratóriumot adnának, azonban nem száz százalék, hanem csak ötven százalék erejéig.

Erdélyre sulyos napok várnak

mert nemsokára eljön az idő, amikor Erdélyt ismét gyarmatként fogják kezelni — mondja a nemzeti parasztpárt öreg harcosa

Maniunak nincsen mit remélnie

Maniu Gyula lemondása felett még mindig nem tudnak napirendre térni. Főképpen az érdekli a politikai köröket, vajjon mi volt Maniu váratlan visszavonulásának közvetlen oka. Erre rendkívül érdekesen világít reá Man lelkész, a nemzeti parasztpárt egyik harcos egyénisége, Szamosmegye képviselője, akit régi harcok fűznek Maniu Gyulához. Nem tartózkodó politikus, szívesen nyilatkozik.

— Mi volt az oka Maniu Gyula lemondásának? — hangzik a kérdés.

— A válasz egyszerű — felelte Man lelkész. Az ok egy konfliktus amely az alkotmányos tényező és Maniu Gyula között mind hangsúlyozottabbá vált. Ha ez a helyzet továbbra is megmarad, akkor a nemzeti parasztpárt igen sulyos körülmények közé kerül. Maniu tehát az őt annyira jellemző böles fapintatával jobbnak látta a párt érdekében a konzekvenciákat levonni. Ő távozott, a párt pedig a helyén maradt, azokban a hadállásokban, amelyeket Maniu épített és jelölt ki számára.

— Mi ennek a konfliktusnak az eredete?

— Maniunak volt egy politikai elgondolása és politikai programja. Ennek egy részét meg is valósította. A közel-múlt eseményei azonban nyilvánvalóan értésére adták Maniunak, hogy ami a jövőt illeti, nincsen mit remélnie, mert olyan rendszer igyekszik most gyökeret verni az országban, amelynek nemesak, hogy nincsenek érintkezési pontjai az ő politikai elgondolásával, de egyenes nyílt kihívás nyilatkozik meg egyes aktsaiban. Maniu előtt tehát csak ez az út állott. Férfias, büszke jelleméhez nem illik megalkuvás.

— Vajjon Vaida visszavonulása a helyzettel milyen összefüggésben áll?

— En úgy vélem — válaszolta Man lelkész — hogy Maniu és Vaida visszavonulása összefüggő komplexumot alkot.

— Milyen következményekkel járhat a nemzeti parasztpártra nézve a passzivitás.

— A párt ma egységesebb, mint valaha. Ma azok is szolidarisak, akik nemrég még más hangokat pengettek.

— Ilyenek is voltak?

— Bizony voltak. Gondoljon csak vissza a Junian-esetre. Azonban a frontunk egységes és nemesak Erdélyről van szó. Sorainkban ott vannak az erdélyiekén kívül Bukovina, Besszarabia és az ökirályság hivatott, vezető férfiai

is. Frontunk országos front, mert nem lokális kérdésekről folyik most a harc. Két rendszer és két világnézet áll egymással szemben.

— A kormány a maga rendszerét új ritmusnak nevezi. Mit akar ez az új ritmus?

— Megmondom őszintén.

Vissza akarja sülyeszteni az országot a régi balkáni atmoszférába. Meg akarja semmisíteni Maniu munkáját, akinek legfőbb törekvése az volt, hogy modern, nyugati mintára be rendezett államot teremtsen Romániából. Szavaim felelősségének tudatában ki kell jelentenem, hogy Erdély népeire sulyos napok várnak. Bár rossz próféta lennék, de a jellekből azt olvasom ki, hogy nemsokára eljön az idő, amikor Erdélyt ismét gyarmatként fogják kezelni. Visszatérünk „Erdélyt az erdélyiek nélkül” jelszóhoz.

— Maniu visszavonulása végleges?

— En azt hiszem, igen.

— A párt betölti az elnöki szék-

ket?

— Nem, Maniut senki sem tudja pótolni, az ő helye, amíg él, üresen marad.

Man lelkész hangja itt hirtelen elhalkul. Az öreg harcoson meghatottság vesz erőt. Közel négy évtizedes harc emlékei fojtogatják torkát. Elmélázva néz maga elé, szemében látható a kérdés, amelyre ma ő sem tud választ adni:

— Vajjon mi lesz? (y)

Ezzel a nyilatkozattal egyidőben a kolozsvári Patriában Moldovan Valér dr. volt erdélyi kormányzó Erdélyiek ne féljetekek címmel feltűnésteltő cikket ír. Maniu Gyulát sokan azzal vádolják, hogy nincsen szíve — írja Moldovan. Maniu éppen azért vonult vissza, mert tulságosan érző szíve van. Az erdélyiek ne féljenek, mert eljön az idő, amikor az ország visszahívja a badacsonyi remetét. Eljön az idő, amikor ennek a hívásnak Maniu nem tud ellentállani. Az erdélyiek addig is tartanak ki a nemzeti parasztpárt mellett, amely az egyetlen biztosíték az erdélyi érdekek megvédésére.

Nagy tűz Oravicán

ahol egy butorgyár és két lakóház teljesen leégett

Az elmúlt éjjel tűzvész pusztított Oravicán, amelynek egy butorgyár és két lakóház esett áldozatul. Éjféltől két óra tájban a Marutza és Cotarla-féle műbutorgyárból vörös fény tört elő és néhány perc múlva az egész gyár lángokban állott. Az önkéntes tűzoltóság Pohl János főparancsnok vezetésével percek alatt megjelent a veszedelem színhelyén és derekasan nekilátott az oltási munkálatoknak. Annak ellenére, hogy az oravicai tűzoltóság igen modern felszereléssel rendelkezik és a tűzoltásban a katonaság is segédkezett, az oltási munkálatokat a vízhiány hátráltatta. A lángok átesaptak a gyárral szomszédos 2 házra, melyek özv. Haschka s özv.

Neuhausné tulajdonát képezik. Ugy a butorgyár, mint a két ház teljesen elpusztult. Matisehek Károly köszörűsnek a házára is átesaptak a lángok, azonban ezt a házat sikerült megmenteni. Reggel öt órakor a tüzret lokalizálták. A butorgyár kára, ahol az anyagraktár, a kész butorok, gépek és a teljes berendezés elégett, négy millió lei és ez biztosítás révén megtérül. A másik két leégett ház értéke összesen hatszáz-ezer lei volt. Az eddigi feltevések szerint a tűz a gyár gépházában keletkezett. Tegnap folyt le a tüzrendészeti bizottság vizsgálata, azonban a vizsgálat eredménye még nem ismeretes.

Drága örökség

fejében vettük át apáink kezéből a katolikus iskolákat — mondotta Pacha püspök

Pacha Ágost temesvári püspök — miként megirtuk — megalakította az egyházmegyei tanügyi tanácsot, amelynek feladata az egyházmegye területén működő katolikus felekezeti iskolák mindennemű, de legkivált anyagi ügyeinek ellenőrzése és irányítása. Az egyházmegyei tanügyi tanács, amelynek öt

egyházi és tíz világi tagja van, tegnap délelőtt tartotta meg alakuló ülését a püspöki palotában. Az iskolaügyi tanács valamennyi tagja résztvett a püspöki palota kápolnájában tartott Veni sancte-misében, amelyet Pacha püspök celebrált. Utána a szentszéki teremben gyűltek össze az iskolaügyi tanács tag-

jai, akiket Pacha püspök üdvözölt. Beszédében utalt arra, hogy mindenkor elsörendü kötelességének tartotta hives lelki ügyeit intézni de ugyanolyan kötelességének ismerte mindenkor a katolikus iskolákról való gondoskodást is. Az imperiumváltozás kezdetén az egyházmegye területén százegy katolikus felekezeti iskola működött. Ezek közül egy sem veszett el, sőt az iskolák száma tizenötöt gyarapodott. Az iskolákért sulyos anyagi áldozatokat kellett hozni és sulyos küzdelmeket kellett vívni azok jogaiért. Ugyanígy lesz ez a jövőben is. Az áldozatokat tovább kell viselni és az iskolákra való jogról nem lehet lemondani. A katolikus iskolákat — mondotta a püspök — drága örökségképpen vettük át apáink és anyánk kezéből, tartozó kötelességünk, hogy azokat gyermekeinknek és unokáinknak hűségesen átadjuk. Az egyházmegyei tanügyi tanács feladata az iskolákról való gondoskodáson kívül a hitközségek támogatása, a közöttük való érintkezésnek bensőségesebb tétele és az egyházmegyei autonómia szervezésének megkezdése. Olyan férfiakat választottam ki a tanügyi tanácsban való részvételre, akiknek hűség és az anyaszentegyházhoz való ragaszkodása ismeretes. Megvagyok róla győződve — fejezte be szavait a püspök — hogy önök tudásukat nemes ügy szolgálatába állítják és azért Isten áldása legyen jószándékaikon és munkájukon, amelyért az egyházmegye és a püspök mindenkor hálás lesz.

A püspöknek nagyhatású szavai után a tanügyi tanács tagjai letették a hivatalos esküt, majd áttértek az elnökválasztásra, amely egyhangulag folyt le. Elnöknek Blaskovics Ferenc nagyprépostot, alelnöknek pedig Fehér Kristóf dr. ügyvédet, a gyárvárosi hitközség elnökét választották meg. A tanügyi tanács alakuló ülésén még megállapította működésének ügyrendjét.

A vízvezeték

igazgatói állásának betöltése

A revíziós bizottság — mint megirtuk — megsemmisítette a városnak azt a határozatát, amellyel Zbegan György mérnököt a városi vízvezeték vállalat igazgatójává megválasztotta. A megokolás az volt, hogy Zbegan Prágában szerzett mérnöki oklevelét nem nosztrifikáltatta és nem tagja a cor-pul technic mérnöki testületnek. A városi tanács a revíziós bizottság határozata ellen a bukaresti legfelső revíziós bizottsághoz felebbez és kéri a választás jóváhagyását. A város utal arra, hogy semmiféle törvény nem írja elő a mérnöki oklevelek nosztrifikálását és a mérnökök-re nem kötelező, hogy a cor-pul technic tagjai legyenek. Egyébként — mondja a felebbezés — Zbegan mérnök mindazon feltételeknek megfelel, amelyek a vízvezeték igazgatói állás betöltéséhez szükségesek.

Józsefváros, Kossuth Lajos u. 14. (Józsefvárosi, plébánia épület).

Erzsébetváros, Telekház-tér. 1. Gyárváros, Andrassy-ut 16. továbbá: Terminus kávéház és étterem. Banatulsportpálya.

Adagok: 3, 5, 8 és 15 lei. Frissítő italok 5 lei.

Fogyassza olasz fagyaltkülönlegességeinket!

Uj fiókunk: Józsefváros, Hunyadi-ut 18. sz. a. (KÜTTL-TÉR SAROK) MEGNYILT!

Árusítóhelyek:

1931 július 3.

Sulyos veszteség érte az aradi magyar társadalmat

Az aradi magyarságnak érzékeny vesztesége van: Vass Gusztáv, az Arad-Csanádi Vasut nyugalmazott felügyelője, ötvenhárom éves korában meghalt. Vass Gusztáv már kora ifjúságától kezdve mérnöki hivatásán kívül sokat munkálkodott kulturális téren. Ujságírással is foglalkozott és cikkei sűrűn jelentek meg úgy az aradi, mint a budapesti lapokban. Foglalkozott esztétikával és kritikával, de a szépirodalom terén is működött és még szindarabot is írt, melynek komoly irodalmi sikere volt. Különösen szeretett a színház ügyeivel foglalkozni és legutóbb első díjat nyert a magyar színészet megmentéséről írott pályamunkájával. Az impériumváltozás után fejtett ki nagy működést a magyar kultúra terén, amikor nyugalomba vonulása után teljesen ennek szentelte magát. A Kölesy-Egyesület irodalmi irányításában is élénk részt vett és sokat tett az egyesület érdekében. Nem hanyagolta el azonban a sportot sem és tiszteletbeli elnöke volt több sportegyesületnek. Négy hét előtt betegedett meg és szenvedésaitól most megváltotta a halál. Temetése ma délután hatkor lesz. Halálát özvegye, fia, leánya és nagy rokonság gyászolja. A Temesvári Atlétikai Klub táviratilag fejezte ki részvétét az aradi sportegyesületnek.

A szavazatok

összeszámlálása még mindig folyamatban van

Budapesti jelentés szerint a titkos szavazású kerületekben a szavazatok összeszámlálása még folyamatban van. A végső eredményt csak pénteken fogják kihirdetni. Győrben Ernst Sándor népjóléti miniszter kereszténydemokrata programmal és Malasics szociáldemokrata, Pécssett Varga Imre egységspárti és Esztergályos János szociáldemokrata, Kecskeméten Zsitvay Tibor igazságügyminiszter egységspárti és Sándor István Gál Gasztonpárti kaptak mandátumot. A titkos szavazású kerületekben éppen úgy, mint a nyílt szavazásúakban, az egységspárti fölényes győzelmet arat. A budapesti és környéki titkos szavazású kerületekben a szavazatok összeszámlálása még folyamatban van. Annyi bizonyos, hogy a jobboldali pártok mindenütt erős fölényben vannak. Debrecenben Bethlen István gróf miniszterelnök 6242, Hegyemegi Kiss Pál 4032, Györky Imre szociáldemokrata 3035 szavazatot kapott. Szegeden Klebelsberg erős fölényrel lett első Rassay Károly és a szocialista jelölt előtt. Miskolcon az ellenzék jutott fölénybe és pedig elsőnek Eckhardt Tibor jutott be.

Ha szép akar lenni,

használdon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejzsappant, liliompudert, 3 szalamb. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárban, a „Fekete Sas”-hoz, Belváros, Szent György-ter

Harmadszor elhalasztották a városi temetkezési vállalat volt igazgatója elleni bűnügy tárgyalását

Nagy érdeklődés előzte Sebes Béla, a temesvári városi temetkezési vállalat volt igazgatója bűnügyének főtárgyalását, amelyet többszöri elhalasztás után tegnap a törvényszék ismét tárgyalásra tűzött. Évek előtt Sebes Béla ellen több feljelentés alapján azt a vádat emelték, hogy visszaélt az igazgatói állásával, a várost és a temetkezési vállalatot állítólag különböző üzletekkel megkárosította. Sebes Béla hosszabb ideig előzetes vizsgálati fogságban is volt. A tegnapi tárgyalásra azonban az ötvenkilenc beidézett tanu közül csupán

huszonkilenc jelent meg, harminc pedig távol maradt. Buzoianu Sándor ügyész kérte a törvényszéket, hogy a tanuk hiányára való tekintettel a tárgyalást halassza el. Nistor Demeter dr. és Subtire Jonel dr. védők csatlakoztak az ügyészi indítványhoz, mire Gabriel Viktor dr. tanácselnök a tárgyalást újból, immár harmadszor kénytelen volt elhalasztani. A tárgyalást a törvényszék december nyolcadikára tűzte ki és a tegnapi tárgyaláson meg nem jelent tanuk ellen elővezetési parancsot adtak ki.

Uj elnököt választ

az ujmosnicai Magyar Párt a julius elején tartandó rendkívüli közgyűlésén

A választások idején kinos feltűnést keltett egy aradi lapnak a cikke, amely az ujmosnicai magyar telepesek ügyével foglalkozott és hol nyílt, hol meg burkolt támadást intézett Kriván Gyula dr. magyarpartii képviselőjelölt ellen. Ezeknek a gyanúsításoknak nyilvánvalóan az a célja volt, hogy Kriván Gyula dr.-t a magyar választók előtt népszerűtlenné tegyék. A cikk a magyarság körében mindenütt felháborodást keltett, azonban leginkább az ujmosnicai telepesek döbbsentek meg fölötte. Miután egyes jelenségekből feltételezték, hogy a cikk adatai Arató Mátyás ujmosnicai magyarpartii tagozati elnöktől származnak, a választások után kérdőre vonták.

Arató Mátyás ekkor kitért a nyílt válasz elől és csak annyit ismert be, hogy az illető aradi ujságírórt Temesvárról küldték hozzá. A Magyar Párt ujmosnicai tagozata erre ülést tartott, amelyen bizalmatlanságot szavazott Arató Mátyásnak és elhatározta, hogy július 5-én, délután rendkívüli közgyűlést tart, amelyen Arató Mátyás elnöki megbízását visszavonja és helyette más elnököt választ. A közgyűlésen a bánsági tagozat is képviselteti magát. Ugyaznap délelőtt tartja az ujmosnicai gazdaszövetkezet jubiláris ünnepségét, amely istentiszteletből és diszközgyűlésből áll. A Magyar Párt bánsági tagozata ezen a jubileumon is nagyobbszámú küldöttséggel képviselteti magát.

Feljelentették a várost

az ügyészségen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt

A Déli Hírlap megírta azt a példátlanul felháborító esetet, hogy a város a Kardos-telepre vezető utat, amely a strandfürdő mellett halad el, önkényesen elzárta. A város azonban nem elégedett meg azzal, hogy az utat egyszerűen elzárta, hanem több helyen gerendákat fektetett le az uton keresztül, nyolc helyen pedig másfél méter széles mély árkokat ásott. Az ut most úgy néz ki, akár egy lövészárkokkal barázdált hadszíntér. A gyalogjárás is nehéz ezen a helyen, a kocsival való közlekedés pedig teljesen lehetetlen. Kedden este egy Kardos-telepi lakos gyalog ment hazafelé, a homályban beleesett az egyik árokba, összevissza törte magát és most betegesen fekszik odahaza. Ha a Kardos-telepen történetesen tűz ütne ki, a tüzoltóság nem tudna feckeszdővel kimenni a telepre. Az orvosi szolgálat is lehetlenné vált. A kerületi orvos nem tudott autójával a Kardos-telepre menni és kénytelen volt egy sulyos beteghez kigyalogni. Két nap óta tüzfát, kenyeret, lisztet és egyéb élelmiszert nem tudnak a Kardos-telepre fuvarozni. Tegnap reggel négy órakor egy halálos beteghez kihívták a mentőket, akik azonban kocsijukkal nem tudták a telepet

megközelíteni és a beteget majdnem egy kilométeres uton kénytelenek voltak ölben cipelni.

A telep lakóinak küldöttsége tegnap délelőtt Kardos József vezetésével megjelent a városházán, hogy felkeresse Balta Koriolán dr. főpolgármestert és elpanaszolja neki azt a lehetetlen helyzetet, amelybe a város intézkedése a Kardos-telepet hozta. De a küldöttséget nem engedték a főpolgármester elé azzal a megokolással, hogy csak ma van fogadó nap. Egyben tudni adták nekik, hogy ugys hiába jönnek, mert a város állandó választmánya határozatilag mondotta ki az ut elzárását és ebből nem enged. A küldöttség erre elment Nicolaus György vezető ügyészhez, akinél a város ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt feljelentést tett. A küldöttség utalt arra, hogy a szomszédos községek könnyen kedvet kaphatnak a város példájának követésére és akkor egyik község elzárja a másíknak útját. Nicolaus vezető ügyész megígérte, hogy az utnak újból való megnyitása érdekében eljár a városházán, mert az elzárás által teremtett állapot közegészségi, közbiztonsági és közlekedési szempontból nem tűrhető. A küldöttség azután

felkereste még Bughetianu István vármegyei prefektust is, aki szintén jóindulattal hallgatta meg a panaszt és közbenjárás ígért.

Felbujtották

a lakosságot az adóvégrehajtók ellen

A sulyos adóbehajtás Antones-ti besszarábiai községben a lakosság részéről zavargásokhoz vezetett. Az adóvégrehajtók csendőrök kíséretében megjelentek a faluban, mire Mestesug Ciprian volt községi bíró felbujtotta a lakosságot, hogy ne fizessen adót, hanem kergesse ki a végrehajtókat és a csendőröket a faluból. A mostani sulyos helyzetben Mestesug felbujtása olaj volt a tüzre és nem kellett sok biztatás, hogy a lakosság fenyegető magatartást tanúsítson. Az adóvégrehajtók ezért nem végezhettek munkájukat és elmenekültek a községből. A kritikus helyzetről értesítették a prefekturát és a prefektus, továbbá a vezetőügyész és Cetatea-Alba megye csendőrpáncsnoka azonnal megjelentek a helyszínen. A prefektusnak sikerült a lakosságot megnyugtanni és ezzel a rendet helyreállította. Az ügyészség utasítására megindult a nyomozás és úgy Mestesug Ciprian községi bíró, valamint több gazdálkodót a helyszínen letartóztattak. Mestesug azzal védekezik, hogy a lakosságot nem bujtotta fel, hanem csak kifejtette, hogy egységesen kell fellépniük és a kincstári közegeknek tudomására kell hozni, hogy képtelenek fizetni.

A nemesi címek

és rangok a fiatal spanyol köztársaságban megszűnnek, mert minden állampolgár egyforma

A spanyol kormány most dolgozza ki Spanyolország új alkotmányának tervezetét. Az alkotmány mint sarkelvet fekteti le, hogy Spanyolországban minden állampolgár egyforma és éppen ezért a nemesi címek és rangok többé nem léteznek. Az alkotmány elismeri a szabad vallásygyakorlatot, a sajtószabadságot és a gyülekezési jogot. Kimondja az alkotmány a kötelező népoktatást. Az alkotmány meghatározza azt is, hogy a szenátusnak kétszázhatvan, a kamarának négyszázhatvanhat tagja lesz és ezeknek a mandátuma négy évre szól. A betöltött huszonegyedik esztendő minden spanyol férfi és nő számára aktív és passzív választójogot biztosít. A köztársasági elnök mandátuma hat esztendőre szól. A kormány ezen a héten fejezi be a tervezet kidolgozását és azt nyomban a most megválasztott parlament elé terjeszti. Az alkotmány az államformát spanyol köztársaságnak nevezi.

Okvetlen nézze meg

a SILESIA gyári szövetlerakat szövetkiállítását

vasárnap délután A LUNAPARKBAN A MENTŐK nyári ünnepélyén

Lovagias affér támadt Duca és Bratianu György között a kamara két nap előtti ülésén elhangzott kijelentések miatt

A kamara ülésén D. R. Joani-tescu kérdést intézett a kormányhoz, hogy miért nem alkalmazza az álláshalmozásról szóló törvényt.

Argetoianu: Az elv jó, de a megszavazott törvényt nem lehet alkalmazni. A kormány ezt a törvényt is módosítja.

Robucuzista az eladósodott bukovinai parasztság számára kér védelmet és az árverések felfüggesztését. Hamangi igazságügyminiszter megnyugtató kijelentéseket tesz.

Alexe lupista követeli, hogy a tisztviselői vagyonok ellenőrzéséről szóló törvényt alkossák meg.

Ezután Valjean a közigazgatási törvény módosítására vonatkozó javaslatot terjesztette be. Franasovici és Mirtó között szóharc keletkezik, amelynek Jorga vetett véget, aki kijelentette, hogy a kormányzóságok káoszt okoztak.

Argetoianu az új házak adó-

mentességére vonatkozó javaslatot terjesztette be. Minden 1928 óta épült ház 10 éven át jövedelmi és globális adómentességben részesül. Öt évig 75, öt évig pedig 50 százalékos adómentességet élvez.

Ülést tartott a szenátus is és azon Pilat felszólalására Manoiescu ismertette azokat az előnyöket, amelyeket Romániának a német gazdasági egyezmény biztosít s amelynek révén a gabona árjavulása várható.

Ülést tartott a kamara mentelmi bizottsága is, amely szótöbbséggel hozzájárult a csiki erdőpanamából kifolyólag Dobrescu Aurél mentelmi jogának felfüggesztéséhez.

Vizont a kamara két nap előtti izgalmas üléséből kifolyólag lovagias affér keletkezett. Bratianu György provokálta Ducát, aki a kihívást elfogadta. A segítők tegnap este már tanácskoztak.

— **Iskolai ünnepély Zombolyán.** A zombolyai iskolák együttes évszázó ünnepélyt rendeztek, amely szépszámu közönség jelenlétében folyt le. Az ünnepség előtt az iskolák növendékei és a tantestület tagjai misén voltak, majd a központi iskola kertjébe vonultak, ahol nagyszámu vendégsereg gyűlt egybe. Az ünnepélyt Stoffel János igazgató beszéde nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket. Schwartz Péter, a zombolyai ipartestület elnöke, a zombolyai iparosok nevében megköszönte a tantestületnek eredményes munkáját. Különösen Stoffel igazgató érdemeit emelte ki, aki harminc év munkájával számtalan kitűnő iparost nevelt. Utána a tanulók megjutalmazása következett, majd a növendékek ének-számokat és szavakat adtak elő. Thierjung József tanulótársai nevében bucsut vett Stoffel János igazgatótól, aki negyven esztendei tanítás után szeptember elsejével nyugalomba vonul. Az egybegyűlt közönség meleg ünneplésben részesítette a nyugalomba vonuló igazgatót. Végül Feil Ferenc igazgató szólalt fel, aki megköszönte a megjelent vendégek részéről megnyilvánult érdeklődést és ezzel az iskolai ünnepség befejezést nyert.

— **Konyhaberrendezési tárgyak, éntárgyak, lakás dísz tárgyak stb. négyen leszállított árban kaphatók.** Scherter Ottó vaskereskedése Temesvár, Belváros.

— **A Kereskedők Egyesülete július 1-től augusztus 31-ig hivatalos óráit d. e. 8-11-ig tartja.** Sürgős esetekben a tagok délután az egyesületi ügyész irodájában, dr. Böhm Árpádnál, Bulev. Regele Ferdinand 9. szám (telefon 7-18) bármilyen felvilágosítást nyerhetnek.

FORUM MOZGÓ Csütörtök, július 2-től

Az egész világon nagy sikert aratott slágerfilm

A FEHÉR BARÁT

Voss Richard regénye nyomán Gusztáv Fröhlich, Charlotte Susa és Lucy Englisch. Monopol: Camara-film Oradea.

MIKI MAUS. — Huzatmentes, kellemes szellőzés.

Előadások: d. u. 5, 7 és 9 órákor.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. fél 11 és d. u. 3 órától.

— Az alpolgármester elleni vizsgálat eredménye. Schmitz Ferenc dr. alpolgármester ellen Antonescu János néven egy ismeretlen ember feljelentést tett és többféle szabálytalansággal vádolta az alpolgármestert. Az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró lefolytatta az eljárást és tízennyele tanut hallgatott ki. A vizsgálat után a vizsgálóbíró semmiféle szabálytalanságot nem talált Schmitz Ferenc dr. működésében és ezért indítványa alapján az ügyészség Schmitz Ferenc dr. ellen az eljárást beszüntette.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Panek Viktoria 56, Varga Teréz 51 éves és Büchler Anna 8 hónapos korában.

— **Szabadlára helyezték a gyárvárosi állomásfőnököt.** A törvényszék három hónapi vizsgálati fogság után szabadlára helyezte Horescu György gyárvárosi állomásfőnököt, akit azzal gyanúsítanak, hogy nagyobb pénzzel nem számolt el Horescu azzal védekezett, hogy a pénzt kilopkotta az állomási pénztárból. Az ügyészség nem adott be felebbézetést a döntés ellen és Horescu elhagyta az ügyészségi fogházat.

— **Szerelmi bánatában öngyilkos lett.** Megirtuk, hogy Hantz Erzsébet harminchat éves szobaleány a belvárosi mentőotthon előtt köszöda-olatot ivott. Az eszméletlen állapotban levő nőt a mentők kórházba szállították, ahol azonnal ápolás alá vették, de a marró folyadék olyan súlyos belső sérüléseket okozott, hogy az orvosok nem tudtak segíteni rajta és a szerencsétlen nő tegnap reggel meghalt. Hátrahagyott holmija között egy darabka papíron bucsusort találtak, amelyből kiténik, hogy szerelmi bánat miatt követte el kétségbeesett tettét. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

* **Okvetlen nézze meg vasárnap délután a Lunaparkban a Silesia gyári szövetlerakat szövetkiállítását a mentők nyári ünnepélyén.**

— **A grófi kastély eladása körül.** Zombolya község annak idején megvásárolta a Csekonics grófi uradalom kastélyát, amelyben különböző hivatalokat akart elhelyezni. A község a kastélyra félmillió lej előleget adott, azonban felsőbb helyen a vételt nem hagyták jóvá. A község most azzal a kérelemmel fordult a Budapesten lakó Csekonics-családnak, hogy a kastélyt vegye át saját kezébe, mivel a község nem vállalhat szavatosságot az esetleg támadó károkról. Tekintettel arra, hogy a község felsőbb utasításra lépett vissza a vételtől, egyben az adott előleg visszatérítését is kéri.

— **Schatz hegeumművész ma este hangversenye a városi színházban** lesz kilenc órai kezdettel. Az olasz és német kritikától felmagasztosított „fiatal lengyel hegedűkirály” műsorán két kimagasló újdonság van, mely itt első ízben kerül bemutatásra. Az egyik Dvorák ragyogóan szép A-moll hegedűversenye, a másik Ernest Bloch Baal Schemje, mely egy ósrégi héber ima melódiájának modern átírata. Schatz művészete és fajisága ebben a klusszikus értékű műben fog a virtuozitás csúcáig érni. E két kompozíción kívül Bach G-moll szonátája, Wieniawski Faust-fantáziája, Sarasate Spanyol táncai, Paganini Boszorkánytánca van műsoron. A jegyek népszerű árai 20, 40, 60 lei. Páholy 300 lei. Elővételben a Filharmonia irodája (Városház-utca 16) szolgáltatja ki a jegyeket, míg a hangverseny előtt a színház pénztára.

— **Zombolya ellátja szegényeit.** Zombolya község hetvenhat szegényt lát el állandóan liszttel és más természetbeni elességgel. Julius elsejével a segélyben részesülők számát tizenöt felémették. A zombolyai szegényház felügyelő bizottsága megvizsgálta az ujonnan átalakított szegényházat és azt a legnagyobb rendben találta. Az intézetben tapasztalt rendért és tisztaságért a bizottság köszönetét fejezte ki az apácáknak, akik a szegényházat vezetik. Egyben jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Viszkoecill Alajos bankigazgatónak a szegényház támogatásáért.

— **Letartóztatott ifjúkommunisták.** Néhány hét előtt több temesvári ifjúkommunistát tartóztattak le. A törvényszék tegnap foglalkozott további fogvatartásuk ügyével és úgy döntött, hogy közülük két leányt szabadlára helyez. A döntést az ügyészség megfellebbezte és így az a táblai vádtanács elé kerül.

— **A Zombolyai SE első csapata** Nagyikindau vendégszerepelt az ottani csapatok ellen és nagyszerű játékkal egy mérkőzést megnyert, míg a másik döntetlenül végződött. Az első napon a Srbiya ellen 2:2 arányban döntetlenül végzett, míg a második napon 3:1 (1:1) arányban biztosan győzött a Kosovo ellen.

Zongorázik Hegedül? Van gramofonja

Kottát, hangszert, lemezt addig ne vásároljon, amíg az új magyar zene-műkereskedés árjegyzékét nem látta! Áraink minden más cég árainál olcsóbbak! Kedvezményeink meglepőek! Kérje azonnal magyar árjegyzékünket! Cím: Scala, Bucuresti, Cas. Post. 101. (586)

Olcsó utazás Budapestre

utólagos vizummal

a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható utazási és vizumigazolványokkal

*** FELHÍVÁS HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINKHOZ.** Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési díjjal hátralékban vannak és erre vonatkozólag külön névreszóló felszólítást kaptak a kiadóhivataltól, hogy a hátralékot mielőbb rendezni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a lap további küldését megszüntetni és követelésünket érvényesíteni.

— Személyi változások a hadseregben. A hadseregfelügyelő bizottsága Miklós herceg elnökletével a hadügyminiszteriumban ülést tartott és azon katonai természetű ügyeket tárgyaltak. Az értekezleten megbeszéltek az egyes katonai parancsnokságokban bekövetkező személyi változásokat is.

Jégszekrények, fagyalt gépek és különböző vasárúk mélyen leszállítottáron kaphatók

Scherter Ottó
vaskereskedése, Belv.

— A facsádi esperesplébános aranyisége. Közöltük, hogy Grotzky Péter facsádi esperesplébános pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját a hívők lelkes ragaszkodása közepette ünnepelte meg. A jubiláns tiszteletére az egyházközség tanácsa és a hívek szép ünnepélyt készítettek elő. Este a facsádi uri dalárda szerenád adott nagyszámu közönség jelenlétében az aranyiság papnak, aki másnap tartotta a feldiszipított templomban megható aranyiságját. Mise után a különböző egyházak képviselői, az egyházközség tanácsa és a hívek tisztelegtek a jubilánsnál. Délben bankett volt a Dácia-étteremben, amelyen ugyan csak szép számban vett részt a közönség. A sikerült ünnepély rendezéseért az egyháztanácsot illeti elismerés, amely a lelkes hívek seregével fáradságot nem ismerő munkával előkészített ünnepélyen ünnepelte szeretett plébánosát.

Előrehaladt idény miatt, tennisz-rakettek, labdák és huruzások mélyen leszállított feltűnő OLCSÓ ÁRBAN kaphatók.

„RECTA” Belváros, Hunyadi-utca 3.
Fióküzlet: II., Andrásy-ut 16.

— A hivatalból száműzött közönség. Tegnap kezdődött az állami hivatalokban az a rend, amelynek értelmében a közönségnek nem szabad többé a hivatalokat felkeresni. A városnál — mint Balta Koriolan dr. főpolgármester kijelentette — a közönségnek naponta délelőtt tizenegy órától egyig továbbra is bejárása lesz a városi hivatalokba.

Mozi

Mozi mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: Botrány Évánt. (Beszélő film.)

Forum mozi: A fehér barát. (Beszélő film.)

Gyárvárosi Apolló mozi: Egy pezsgős éjszaka. (Beszélő film.)

Röpke tíz év alatt

az álmodozó vidékiesség centrumai a tudományosság és haladó szellemi élet imponáló hajlékai lettek

A megvalósult decentralizáció

Ujmagyarország kulturpolitikájának legsarkalatosabb elve a decentralizáció gyakorlati megvalósítása. Három nagy város kiaknázása hirdeti iskolapéldaként, hogyan lehetett röpke tíz év alatt álmodozó vidékiességből a haladó tudományosság modernségben izzó fókuszait kiteremteni. Debrecen, Szeged, Pécs megannyi szellemi centrummá vált. Szellemiségük eleven világossága még az elhagyott tanyák és messi puszták alvó népeit is merőben új átforgató sejtésekre ébreszti. Ez volt a cél. Nem kulturreprezentáció hideg műveit alkotni, hanem produktív gyakorlatiasság éjjel-nappal dolgozó műhelyeit, melyek nemcsak egy város külső képét formálják át, hanem a környező országrész összlakosságának szellemi arculatát is. Minden város műveltsége pontosan annyit ér, amilyen mélységrádiusszal azt kisugározni tudja. A legszebb külsejű és a leg-tökéletesebben berendezett város is Potemkin-falu, ha néhány kilométerre tőle analfabetizmus, műveltség, maradiság esőkevényeit látjuk.

Nos hát ennek a három városnak a vidéke olyan műveltségi szintemelkedésben részesült, részint az

igazi városkultura termékeny hatása alatt, részint helyi intézmények nyomán, hogy az valóban bámulatos. Nem szabad ugyanis elfelednünk, hogy helyi gazdasági és mindennemű céltudatos egyéb szaktanfolyamok folytonossága biztosítja még a legapróbb műveltségi kategóriák ápolását is. De lásuk, mi lett a poros Debrecenből? A ragyogóan tiszta betonozott utak, haladó architektúra, Hága környékéhez hasonlóan rendezett monumentális művészettel beállított nagyerdő s a raffináltan finom Déry-múzeum mellett nézzük meg először a gyógyászat jogosultán világhírű remekét, a debreceni klinikát.

Nem kórház ez! Villaszerű architektúrájú, kecses, széjjelszört épületek ezek óriási gyönyörű parkban, ahol semmi sem emlékeztet, hogy itt gyakran lakik a szenvedés. Minden, ami bántó jel, vagy kellemetlenül érinthető, a szó szoros értelmében el van süllyesztve. Összességében körülbelül öt-hat kilométer hosszú egyenlő hőfokon tartott alagutak kötik össze az összes klinikákat és melléképületeket. Beteg-, konyha-, fehérnemű-forgalom s halottak szállítása mind a földalatti folyosókon keresztül tör-

ténik. Odakünn még ápolónők is csak akkor láthatók, ha ragyogóan fehér ruhájukban már a kert sziesztaznak vagy lakóházuk lépcsőjére sietnek, mely nem kaszárnya, inkább angol nyaraló kastély emlékeztet érdekes profiljával. Hogy a villanytól kezdve a hatalmas gyógyváros mindent magától állít elő, csak futólag említjük. Utóvégre ez a tökéletes berendezés minden bámulatossága ellenében csak külsőség. Igazi nagy világhírű téka az a hatalmas tudományosság, mely az egyes klinikai osztályok megtekintésénél bontakozik ki még a laikus szeméj előtt is. Fokozatosan adták át az egyes osztályokat rendeltetésüknek, ahogy felépültek. Mindegyik természetesen a legmodernebb, hiszen ugyszólván a tőlük született. Állandóan tanulmányozza a nemzetközi világ az összes klinikákat, belgyógyászat, sebészet, gége- és fülosztályt a hallatlan technikai tökélyvel berendezett szemészeti klinikát is. Mindegyik külön riport, nagy érdeklődéssel fogva. Ezért vissza kell térnünk legalább részben erre a témára, mikor majd elbeszéljük, hogy miként telt el egy délelőtt az elmebetegek köz-

Flaneur

Nagyvári cipő okkázio

Weisz Vilmosnál

I., Jendherceg-utca 5-a
Tekintse meg kirakataimat

— Julius közepén pihenni megy az új parlament. Jorga miniszterelnök és Argetoianu belügyminiszter hosszasan tanácskoztak és abban állapodtak meg, hogy a parlament rendkívüli ülészaka minden körülmények között július tizenötödikén befejezést nyer. A miniszterelnök felszólította a minisztereket, hogy sürgős törvényjavaslatukat haladéktalanul készítsék el és azokat a parlamentnek nyujtsák be.

— A vitás tiszteletdíj. Katana József dr., a zombolyai volt ideiglenes bizottság egykori elnöke beadványt intézett a községi tanácshoz, amelytől 33.000 lei kiutalását kérte azon a címen, hogy kidolgozta a villanytelep szabályzatát. A községi tanács a kérelmet elutasította és kimondta, hogy Katana dr. mint az ideiglenes bizottság elnöke végezte ezt a munkát és az állásáért járó fizetést fölvetve. Azonban, ha igénye is volna tiszteletdíjára a szabályzat kidolgozásáért, akkor sem tehet az ki 33.000 leit, mivel a Katana József dr. által átadott szabályzat nem annyira eredeti alkotás, mint inkább lemásolása más község hasonló szabályzatának.

Rádió

Temesvári művész a berlini rádióban. A berlini rádió ma délután elhat órákor hangversenyt közvetített, melynek érdekessége, hogy azon egy temesvári származású fiatal hegedűművész művei kerülnek előadásra. A temesvári fiatalember Bayer Rezső, Bayer Géza temesvári keskedő fia. Bayer Rezső a temesvári zeneiskolában kezdte tanulmányait és Tomm Béla zene tanár egyik legtehetségesebb tanítványa volt. Még mint zeneiskolai növendék több ízben Temesvarott is szerepelt és több ötéteknycélú előadáson, valamint hangversenyen lépett fel nagy sikerrel. Bayer Rezső azután Berlinben a zeneakadémián folytatva tanulmányait a talentumos hegedűművész ma délután mint zeneszerző mutatkozik be. Egik legszebb műve a fiatal szerző vezérlése mellett kerül előadásra. Bayer Rezső berlini sikerei nagy örömet keltettek temesvári barátai és ismerősei körében.

Műsor:

Csütörtök. (Július 2.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 30: Gramofonzene. 5 óra: Táncczene a Lydo-medencéből. 6 óra 10: A folytatása. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Dumitrescu énekesnő dicsőítése. 8 óra 30: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. Budapest. 9 óra 15: Gramofonzene. 9 óra 15: Gramofonzene. 9 30: Híradás. 9 óra 45: A gramofonzene folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 15:

Ingyen nem

de a Déli Hírlap idei nyaralattási akciójával rendkívül olcsón

utazhat

bárhová anélkül, hogy akár jegyről vagy vizumról kellene gondoskodnia. Előre lefoglalunk szobát panziókban és szállodákban.

Egyéni és társasutazások!
Az egyéni utazás nem drágább!

6000.- LEI

a tizenegynapos program utazással, vasúti jeggyel, szállodával, ellátással és bármely olasz fürdőhelyen való tartózkodással.

Felvilágosítás és prospektus a Déli Hírlapnál

Színház

Salamon Béla vendégjátéka

Salamon Béla, Boross Géza, Komlós Vilmos, Berky József, Rolkó J. egy műsorban

Aki minden gondját el akarja felejteni, jöjjön el a SALAMON-estekre! Óriási érdeklődés előzi meg Salamonék vendégjátékát. Már tömegesen jegyzik elő a vendégjáték jegyeit, úgy hogy mint minden évben, az idén is, szufolt ház fogja végigtapsolni a szeszációnak ígérkező gazdag műsort.

A téli színházi szezon legnagyobb sikerű bohózata a „III. KONRAD” Vadnai László ragyogó humoru szatirája Salamon Bélával a főszerepben gerince a műsorban. Salamon Béla ebben a szerepben egy királyi udvarba tévedt és egzotikus fejedelemnek vélt nyárspolgárban élete egyik legnagyobb sikerét aratta. Lőrincz Miklós bohózata „CIPRIAN MESTER” a falusi kuruzsló végtelen mulatságos ka-

landjait perszifalálja, szintén Salamon Béla játsza benne a címszerepet. N o t y Károly „KÖRMENET” című bohózata ragyogóan megírt ötletességével és szituációnak meglepő fordulatával a kiváló író legjobb alkotása. V a d n a y László burleszkjében „MONDJA A SZEMEBE” Salamon egy gesztusát pár nap alatt egész Budapest ismerte és utánozta.

Ha még hozzávesszük, hogy Boross Géza ragyogó aktuális kupléja és egyvelegjei, egy sereg tréfa, szatira, zenés kózzjátékok tarkítják a briliáns műsort, érthető az a lázas izgalom, amellyel a közönségünk Salamon és társulatát várja. Jegyekről ajánlatos elővételben gondoskodni. Jegyek elővételben kaphatók a színház pénztáránál.

Közgazdaság

Elvérzett az adófronton

egy temesvári kereskedő, akinek üzletét elárverezték, mert a pénzügyigazgatók elbocsátás terhe alatt felelősek az adóbehajtásért

A pénzügyigazgatóságához megérkezett az a miniszteri rendelet, amely az adók legszigorubb behajtására vonatkozik. Ennek a rendelkezésnek már gyakorlati hatása is volt, mert a Neufeld-féle józsefvárosi kereskedést tegnap délelőtt adótartozás miatt elárverezték. Az adóbehajtás terén tehát drákói szigorra van kilátás. A pénzügyminiszterium ugyanis a pénzügyigazgatót személyesen teszi felelőssé az adóinkasszó miatt és nemcsak fegyelmi eljárást, hanem elbocsátást is kilátásba helyez. A pénzügyigazgató naponta az adóbevételeket személyesen ellenőrizni köteles és tíz naponként pedig jelentést kell küldeni a pénzügyminiszteriumnak. A rendelkezés utasítja a pénzügyigazgatót, hogy ellenőrizze, vajjon az

adóbehajtással megbízott személyzet köteleességét teljesíti-e és résztvesz-e a tüzzel-vassal való adóbehajtási manőverben. Természetes, hogy a miniszteri rendelkezést Demetrescu Antal temesvári pénzügyigazgató is kénytelen végrehajtani. Ujból elkezdődnek az adóárverések és a kinestár szaporítani fogja a butor- és áruraktárát, mert vevő hiányában a lefoglalt ingóságokat és árukat a pénzügyigazgatóság raktárába szállítják. Bizonyos az is, hogy a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok egyáltalában nem alkalmasak az adóbehajtás ezen módjára. Ismét tönkretett egzisztenciák és megsemmisült adóalanyok jelzik majd ennek az újabb pénzügyminiszteri rendelkezésnek az utját.

Pánikra ninesen ok. A Nemzeti Bank újabb kommuniké volt kénytelen kiadni, amely összefüggésben áll azzal a nyugtalansággal, amelyet a Banca Generala a Tarii Romanesti összeroppanása idézett elő. A Nemzeti Bank újabb nyilatkozatában kijelenti, hogy pánikra ninesen ok. Egyes lelkiismeretlen emberek ugyanis olyan híreket terjesztettek, amelyek következtében

számos betétes kivette a pénztintézetekből pénzét. A Nemzeti Bank hangsúlyozza, hogy minden aggodalom indokolatlan és a jegybank az összes bankoknak rendelkezésére áll.

A csiki székeley javak sorsa. A csiki székeley közjavainak az állam részéről történt kisajátítása az érdekelteket arra készítette, hogy ügyükkel a Népszövetséghez

forduljanak. A Népszövetség legutóbb napirendre tűzte ezt a kérdést, azonban a román kormány kérelmére a tárgyalást elhalasztotta azzal a indoklással, hogy a kormány közvetlenül óhajt tárgyalni a székeleyekkel. Az első tárgyalás június tizenkilencedikén volt a bukaresti külügyminiszteriumban. A tárgyalás szigorúan bizalmas jellegű keretek között folyt le, de úgy hírlik, hogy érdemben még nem döntöttek és a tárgyalásokat olyan értelemben folytatják, hogy a kormány kártalanítja a székeley gazdákat.

Francia-orosz kereskedelmi kapcsolatok. Párisi jelentés szerint a szenátus tegnapi ülésén Demetrescu szenátor kérdést intézett a külügyi vita során a kormányhoz, hogy Franciaország miért nem folytat intenzívebb kereskedelmi politikát Szovjetországgal. A pénzügyminiszter a felszólalásra azonnal válaszolt és kijelentette, hogy Franciaország és Szovjetország között tárgyalások vannak folyamatban, amelyek a kereskedelmi kapcsolatot szorosabbá tételére vonatkoznak. A jelenlegi kormány az aktív külkereskedelmi politika híve és pedig nemcsak olyan formában, hanem abban az irányban is, hogy szívesen látja a francia tőkének a külföldön való elhelyezkedését, ha azt nem fenyegeti ott veszély.

A városi villamosmű szeszükséglete. Temesvár város gazdasági bizottsága döntött a városi villamosüzem részére szükséges kétszáz vagon szeszállítás tárgyában. A bizottság a Resica-művek tulajdonát képező aninai bányáknak ítélte oda a szállítást. Ez még nem végleges, mert az állandó választmány elé kerül még a gazdasági bizottság döntése.

Gabonaárak árfolyama: buza hetvenhat kilogramos 270 lei, hetvenhét kilogramos 280 lei, hetvennyolc kilogramos 290 lei, hetvenkilenc kilogramos 295 lei, zab 450 lei, tengeri 270 lei, új árpa 230 lei, repee 530 lei és korpa 200 lei százkilónként.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 306.50, Párisban 15.20. Mai árfolyamok a következők: angol font 816.50, dollár 187.90, hollandi forint 67.60, dinár 2.99, francia frank 6.5850, olasz lira 3.80, cseh korona 4.9825, német márka 39.93, osztrák schilling 23.65, magyar pengő 29.32, svájci frank 32.65, belga (öt belga frank) 23.40.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Július 1.) Leszámitolóbank 147, Kereskedelmi Bank 101, Angol-Magyar Bank —, Magyar Hitel 76, Pesti Házai 39.8, Drasche 34.5, Csáky-Prackfalvi 424, Urikányi —, Rima 88, Salgó —, Általános Köszén 272, Ganz-Danubius 32, Magyar cukor 83.75, Délcukor 84, Lipták —, Egis 9, Nóva 22, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

Selyem-ujdonságok:

Grisette
Ivette
Chantung
Bourett
Jersey
Crepe de Chine
Crepe Satin
Georgette

minden divatszínben és mintákban megérkeztek a

Népruházba

csakis Belváros, Corvin Mátyás-u. 4

Potom pénzért

társasutazások
a nyár folyamán:

Párisba. Indulás jul. 11. aug. 16 és szeptember 3.

Eszkarsarki utazás. Indulás július 18.

Közutazás négy országon át. Indulás július 31.

Kirándulás Jugoszlávián és Dalmácián át Görögországba. Indulás minden hó 30-án.

Felvilágosítás a Déli Hírlap kiadóhivatalában

Apróhirdetések

Az apróhirdetés olcsó és eredményes.

Egyes szó ára:

Levelezés és házasság rovatban négy lbi, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés negyven lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és Vegyes rovatban három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Allástkeresők szavankint két leit fizetnek, vastagabb betűvel három leit. Legkisebb apróhirdetés **husz lei**, többszöri közlés esetén egyenkint tizenöt lei.

A **hirdetési díj** minden esetben **előre** fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Apróhirdetéseket felvesz:

Belvárosban: Déli Hirlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4.

Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér és Gránátos-utca sarok.

Józsefvárosban: March-trafik, Küttel-tér.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Alkalmazás

Rikkancsok magas jutalékkal felvétetnek. Jelentkezni d. e. a lap kiadóhivatalában.

Fényképész (nő) perfekt munkaerő azonnali alkalmazást talál. Cim a kiadóban. (1873)

Allást keres

Férfiting varrást olcsón vállalok. Cim a kiadóban.

Lakás

Kertes lakást 2-3 szobával, teljesen modern búg. esetleg nov. 1-ére bérbe keressék. Cimeket a kiadóba kérek. (1674)

Egy szoba konyha éléskamra azonnal kiadó III. Tiszteviselő telep, Str. Crisul 13. Szilágyi-ház, 6-os villamos első megállótól 5 perc Gyárvaros felől. (1451)

3 szobás és két szobás utcai lakás összes mellékkeliségekkel kiadó. A ház eladó. I., Városház-utca 11. (1867)

Két szobás modern lakás kiadó. IV., Begabalsor 12. Érdeklődni a házmesternél. (1864)

Szuterén egy szoba-konyhas lakás kiadó. IV., Begabalsor 12. Érdeklődni a házmesternél. (1865)

Perzsa szőnyeg 3x4 eredeti keleti, gyönyörű szép, olcsón eladó. Egy gyűjtemény miniatúr vettünk, igen olcsón árúsítjuk. Sternberg, Merci u. (1198)

Adás-vétel

Zongora jó állapotban jutányos áron eladó Cim a kiadóban. (1682)

Jókarban levő üvegfal eladó. I., Korvin Mátyas u. 6. asztalosműhely. (1856)

HOLDVILÁG

Írta: Pintér Ferenc

22. folytatás.

A Déli Hirlap regénye

Lám, meg is feledkezett róla. Érdekes lenne, ha a végzet éppen most hozná elébe, mikor már nem is akart vele találkozni. De miért an meg az ismeretlen ejszakai jaro-kelő? Visszafordult talán? Ő is megindult újra és figyelte, közeledik-e a másik. Végre, a kölcsönös óvatos előnyomulásban egész határozottan érezte, hogy csak Rostás lehet az illető. Mintha máris kapcsolat lett volna közöttük és beszélt volna vele.

No, ezt elintézi most. Azután utjára engedi. Menjen tovább, ha tud, ezen az uton, de egalább lássa meg egy pillanatra, hogy milyen végzetes teher a mult és milyen álom az élet. Ő, a hold fényénél erőre kapnak az eltitkolt dolgok, a drámák és minden, amit a tudatunk alatt magunkba fojtva hordunk.

Kerekas egyáltalán nem lepődött meg, mikor egymásra bukkantak. A sötétben is felismerte a körvonalairól a szerkesztőt, mégha semmit sem látott volna belőle, akkor is tudná, hogy ez az! S milyen izgatottan libeg, szinte reszket a lélekzete. Tehát ő is tudja, ki van itt? Érezte, hogy a mai este s az egész élete fordulópont az életben, nyugodtan, nagyon határozottan, a mindent lebíró hatalom hangján szolt rá:

— Vártam magára, most nincs itt senki más velünk, csak a végzet!

A szerkesztő a falhoz tántorodott, a fogai vacogtak, és végre rémes küzködéssel elordította magát:

— Mit akar itt? —

Kerekas úgy látta, hogy védően emeli maga elé jobb karját. Még határozottabban szolt:

— Ne féljen, ennek meg kellett történni, — azután, mindjobban beleélve magát a szerepébe, erőlyesen folytatta a „hatalom” nevében s érezte, hogy kiüldetést teljesít: — te is ember vagy! Mindjárt megmutatom, hogy ember vagy!

— Ne mozdulj!!! — hangzott fenyegetően a kiáltás.

Kerekas mokolyogva legyintett a kezével és előlépett, hogy a szeme közzé nézzen és teljesen meggyőzze ezt az embert, hogy most a Végzet áll itt előtte.

A végzet jön! — szolt s a következő pillanatban elvágódott, még egyet kalimpált a kezével a levegőbe, egyidejűleg pedig tompa dörrenés rázkódtatta meg a szűk sikátort.

A revolver golyója talált, jobban, mint Rostás szerette volna s most a szerkesztő eszelősen, akaratán kívül kacagott.

Ez hát az a veszedelem, amit előre érezett! Pillanat alatt ezer gondolat cikázott át az agyán: közelebb lépett a lepuffantott esavargóhoz. Az áldozat feje éppen az ut közepére esett, a feje lejjebb feküdt, mint a lába és a száján, ez tisztán látszott a hold fényében, sötét fonákként húzódott ki a vér.

Az ajka mégegyszer megrándult, a födetlen fő ferde homloka, mé-

lyen benyomott halántékával olyan ismerős volt Rostásnak, de nem tudta, honnan ismeri.

Függönyök muiva az volt az érzése, hogy ez az ember nem uton-allo, nem akarta őt bántani. Valami mást akart; de mit?

Egyszerre, ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy megtudja, ki ez az ember. Talán van is nála valami irat, amiből megállapíthatja. De gyorsan kell cselekednie, mert a környéket fellármázta a lövés és még kellemetlensége lehet belőle, ha látják, hogy egy lepuffantott ember zsebeiben kotorász. Feltépte a kabátját, egy gombra volt csak gombolva. Nyomban az alsó kabát külső zsebéből egy levél és egy kemény lap került a kezébe.

A kemény lap egy fénykép volt. Megnézte: egész közel tartotta szeméhez s azután megtántorodott. A fénykép a saját fiatalkori arképe volt.

Velőtrázó ordításba tört ki: — Segítség. Gyilkosság! Rendőr, emberek! Segítség!

Alulról dobogva szaladt csizmáisan a rendőr, aki a Gellérthegy-utca végénél szokott posztolni.

Rostás az örület határán állva, el akart szaladni. El innen, el!

De a rendőr rákiáltott:

— Állj! —

Rostás megállt, de egy szemvilanás alatt a zsebébe gyűrte a harlottól elrabolt képet és levelet. Ösztönszerű önvédelemből tette, de ez volt öntudatának utolsó megfeszült működése, ajultan rogyott össze.

Mikor azután a vizsgálóbíró kihallgatta és a vallomást aláíratta vele, megkönnyebbülve sóhajtott fel:

— Mi lett volna, ebből a kellemetlen incidensből, ha ott marad a fénykép és a levél a megvilított-nál? Így egyszerű, romantikus városi esemény lett belőle és Rostás tekintélyét határozottan megnövelte. (Vége.)

Primaria Municipiului Timisoara. No. IV. 16243 din 18 Maiu 1931. Publicatiune de licitatie.

Primaria Municipiului Timisoara aduce la cunostinta publica, ca in secul vanzarii unui lot de casa cu o suprafaata de 152.4 stj. patr. situat in circ. I, Str. Dr. Vertes se va tine o licitatie publica la 16 Septembrie 1931 ora 10 a. m. in Biroul Economatului (Primaria etaj I. usa 39), unde se vor da toate informatiunile. Licitatia se va tine in conformitate cu art. 88-110 din legea asupra contabilitatii publice.

Pretul oferit nu poate fi mai putin decat Lei 2.000 pro un stj. patr. Amatoriilor vor depune ofertele lor inchise in plie, sigilate, si timbrate in regula impreuna cu o garantie de 5 procent numerar sau efecte de stat din suma oferita. La asemanarea contractului adjudecatarul va completa garantia la 10 procent din suma ce a ramas ca rezultat al licitatiunei. Supraoferta nu se admite. Primaria Municipiului Timisoara.

Antik kétajtós

Biedermayer szekrény megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Alkalmazás” jelígre a kiadóba kérek. (110)

Moziberendezés

komplett vendéglővel, egyes butorokkal eladó, Ki-oda, VIII. utca 75. (159)

Jőforgalmu vendéglő

eladó, vagy bérbe adó, esetleg ezerműmolásra átadó. Avram Jurmanác. Str. Rozeti 28. (120)

Eladó 2 ház

á 165 négyzetöl telekkel egy részletfizetésre 55 és 35 ezer le. Avram Jurma vendéglős, Rón. Str. Rozeti 28. (125)

Eladó

Chrysler 4 hengeres személyautó üzemképes állapotban. Érdeklődők forduljanak Dr. Muntean Mihály. Jamul mare. (180)

Remington írógép

csaknem új, kedvezően eladó. Érdeklődők jelentkezzenek „15” jelígre a kiadóban. (178)

Két szekrény

egy ágy eladó. IV., Begabalsor. Érdeklődni a házmesternél. (166)

Próbababát

megvételre keresek. Cim a kiadóban. (16)

Komplett világos

hálószoba butor azonnal, olcsó adó II., Fő utca 54. ajtó 12. (16)

Világos fejháló

sürgösen eladó. IV., Preyer-utca. (17)

Gyönyörű antik játékszám, varrósálynalábbal, facillár, arany gott török garnitúra, rakott szekretár és zsebkönyv. Olcsón eladó Sternbergnél, Mercy-utca. (19)

Házasság

36 éves elvált okleveles tisztviselő megköszönlő ajánlatot „Komo y tizezer” jelígre továbbítja. (87)

Különléle

Poloskairást biztos eredménnyel végzek. Ágyak és egyéb butor darabok tisztítását olcsó áron vállalom. Levelezőlap hívással házhöz megyek. Butorjavítást is fényezést is elfogadok. Kötés János butorasztalos Timisoara. Gyárvaros, Fő utca 50.

931-es tenniszrakettek s labdák beérkeztek. Gyári áron kaphatók Káldi sportszaküzletben, Szentgyörgy-tér.

Bérbe vennék Temesvár közelében 20-200 hektáros terjedő földbirtokot, megfelelő árral terkel hosszabb időtartamra. Ajánlatokat kérek „Gazda” jelígre a kiadóba. (87)

Előrehaladott szőnyeg miatt 1931 rakettek labdák olcsón kaphatók Sternbergnél, Mercy-utca. (20)

Értesítés

Alulírott megvenni szándékozom Káldi István Gyárvaros, Fő utcai ipari üzletét. Felhívom az esetleges illetékeket, hogy követeléseiket legkésőbb 3 napon belül jelentésük beérkezésétől későbbi felszólalások nélkül figyelembe. Reisner Rulo Piata Badea Cartan 6. (8)